

Highlights, Signalen en Knelpunten van programma 20 over 2020

Highlights

Warme fase, V/200112/20, 5.1.2e

Het cGM is sinds halverwege maart opgeschaald op het gebied van nazorg rondom het coronavirus. De samenwerking met de vaste partners ARQ, Nivel en GGD GHOR NL is door de oprichting van het coördinatieteam psychosociale hulpverlening en Gezondheidsonderzoek na Rampen (CT PSH GOR) sterk geïntensiveerd. Dit loopt goed en komt tevens de samenwerking in de koude fase ten goede. Samen met ARQ wordt constructief gewerkt aan het door ontwikkelen van het [Steunpunt Coronazorgen](#), dat een steeds breder aanbod aan informatie en verwijzingen bevat, en aansluit op actuele thema's.

Koude fase - nazorg, V/200112/20, 5.1.2e

Om ten tijde van rampen of incidenten geen tijd te verliezen aan METC (medisch-ethische toetsingscommissie) toetsing van onderzoeksprotocollen voor gezondheidsonderzoek na rampen, zijn er de afgelopen maanden flinke stappen gezet om hierin te kunnen voorzien voor de GGD'en. In afstemming met de METC van de Universiteit van Utrecht is besloten dat het RIVM voor een aantal rampenscenario's onderzoeksprotocollen uitwerkt en deze laat toetsen, danwel om een niet wmo-plichtig verklaring te ontvangen, danwel om te komen tot een format onderzoeksprotocol en formulieren die vooraf getoetst en akkoord bevonden worden. De protocollen worden momenteel in samenwerking met ervaren GOR procesleiders van GGD'en uitgewerkt.

Koude fase - MMK, V/200112/20, 5.1.2e

In het najaar is de eerste versie van het werkdocument 'Klimaatmitigatie en negatieve gezondheidseffecten' beschikbaar gekomen voor GGD'en. In het document staat informatie over negatieve gezondheidseffecten die kunnen ontstaan door windturbines, zonneparken, het verduurzamen van woningen, particuliere houtstook en biomassacentrales. GGD'en kunnen deze informatie gebruiken om gemeenten te adviseren welke maatregelen genomen kunnen worden om gezondheidseffecten te minimaliseren dan wel te voorkomen.

Het RIVM werkt aan het digitaliseren van de GGD richtlijnen medische milieukunde, die voorheen alleen als pdf-bestand online kwamen. Er zijn drie richtlijnen als webversie gepubliceerd, namelijk de richtlijn luchtkwaliteit en gezondheid, de richtlijn koolmonoxide en de in 2020 geupdate richtlijn publieke gezondheidsaspecten bij bodemsanering. Alle informatie uit deze richtlijnen staat nu in de vorm van webpagina's op rivm.nl.

Voor het Nationaal Hitteplan is nieuw communicatiemateriaal ontwikkeld. Deze middelen zijn ingezet in de twee periodes dat het hitteplan geactiveerd was. In het najaar kwam uit de evaluatie van het Nationaal Hitteplan naar voren dat de nieuwe communicatiemiddelen een waardevolle aanvulling zijn op het bestaande materiaal.

Afgelopen jaar stonden er zes kenniskringen op het programma. De eerste kenniskring met als thema 'MMK in de toekomst' is fysiek doorgegaan, vervolgens zijn er in het najaar drie online bijeenkomsten georganiseerd. De kenniskring in september met het thema 'leefomgeving en corona' werd goed bezocht en goed ontvangen. In oktober volgde de kenniskring 'klimaatmitigatie en gezondheid' en in november de kenniskring 'trage crises'. Uit de evaluaties kwamen nuttige tips naar voren die geïmplementeerd worden in de online bijeenkomsten van 2021.

In het najaar van 2019 hebben zowel het RIVM als de Gezondheidsraad een rapport over lood in kraanwater gepubliceerd. Sindsdien is er veel afstemming geweest tussen betrokken partijen (ministeries, organisaties uit de drinkwaterwereld, het Voedingscentrum, GGD, Gezondheidsraad, RIVM) over de landelijke communicatie. In april is er een gezamenlijk afgestemde landelijke communicatieboodschap inclusief

handelingsperspectieven afgerond. In juli is er een brief over lood in drinkwater aan de Kamer gestuurd met daarin de uniforme communicatieboodschap als onderdeel van de acties van het Rijk en met als doel de inhoud van voorlichting zoveel mogelijk gelijklopend te laten zijn. Ook heeft de GGD projectgroep lood informatie samengesteld voor de GGD'en (op basis van de ervaringen van GGD Amsterdam) en is door het RIVM een monsternamestrategie opgesteld voor het opsporen van loden leidingen.

De principes en maatregelen van de [kernwaarden voor een gezonde leefomgeving](#) zijn geüpdatet en aangevuld op verschillende onderdelen, waaronder platteland, klimaat en veehouderij. Begin 2021 worden ze online gepubliceerd.

Op het gebied van gezonde leefomgeving heeft cGM actief bijgedragen aan het project LEGO- bouwstenen voor een gezonde leefomgeving, in opdracht van VWS.

Biosecurity, V/200115/20, 5.1.2e

In plaats van de Biosecurity Kennisdag organiseerde Bureau Biosecurity dit jaar op 19 november een webinar met als thema 'Biosecurity in het Onderzoek'. Dit webinar is onderdeel van een reeks van webinars waarvan er nog twee volgen in 2021. Door middel van deze webinars werkt Bureau Biosecurity stapsgewijs en in afstemming met deskundigen aan het vergroten van de bewustwording van onderzoekers op het gebied van biosecurity en dual-use risico's.

In het kader van een EU project heeft Bureau Biosecurity samen met consortiumpartners een biosecurity resource toolbox opgesteld met de belangrijkste praktische hulpmiddelen en richtlijnen die EU-lidstaten zouden kunnen gebruiken om de proliferatie van biologische materialen te beperken. Deze toolbox bevat informatie en links naar 60 gratis toegankelijke hulpbronnen, welke zijn gesorteerd op thema. De toolbox is te vinden op de website <http://ebrf.eu/toolbox.html>

NVIC Chemisch, V/200414/20, 5.1.2e

Tijdens de coronacrisis is het totaal aantal telefonische vragen aan het NVIC vergelijkbaar met andere jaren. Het is geen verrassing dat het aantal ongelukken met desinfecterende handgels wel opvallend is gestegen. Waar in andere jaren circa honderd gevallen gemeld worden, zijn in 2020 meer dan 500 gevallen geteld.

De artsen van het NVIC werken in deeltijd voor het NVIC en in deeltijd in de patiëntenzorg. In tijden van grote druk in het ziekenhuis vanwege de vele extra patiënten met COVID, wordt in overleg een deel van onze artsen extra ingezet in de kliniek. Waar nodig worden taken herverdeeld naar de artsen die niet in de acute zorg werken, zo lukt het om de achterwachtendiensten van het NVIC goed in te blijven vullen. Onze onderwijs en onderzoeksactiviteiten zijn voor het grootste deel online voortgezet. Tot en met de eerste week van januari is er geen substantieel ziekteverzuim door corona binnen het NVIC.

Versterking GAGS, V/200033/01, 5.1.2e

Het RIVM werkt aan de versterking van de samenwerking tussen de GAGS en de Milieu-ongevallendienst (MOD). In twee interactieve bijeenkomsten (najaar 2019) hebben de GAGS en medewerkers van de MOD zich verdiept in elkaars rollen, de grensvlakken daartussen en het verbeteren van de samenwerking. In de eerste helft van 2020 heeft het RIVM gewerkt aan een notitie waarin de uitkomsten van deze sessies staan beschreven en verbeteringsuggesties worden geconcretiseerd.

Ook heeft het RIVM een concept handreiking opgesteld waarin wordt beschreven wat GAGS en MOD elkaar in het algemeen per fase van een incident (begin, midden en einde acute fase) kunnen bieden en wat voor de samenwerking nodig is. Deze concept handreiking is najaar 2020 op het GAGS platform besproken en zal als basis dienen van de regionale sessies met MOD medewerkers, GAGS en AGS die in 2021 zullen plaatsvinden.

Signalen

Warme fase, V/200112/20, 5.1.2e

Een integraal overzicht van de impact van de crisis en de maatregelen op de gezondheid van mensen lijkt momenteel beperkt beschikbaar, terwijl dit nodig is om bestuurders te kunnen informeren en adviseren over handelingsperspectieven. Een langdurige brede monitoring van deze impact op de gezondheid is de basis om een behoeftegestuurd zorg- en ondersteuningsaanbod te kunnen bieden.

Met betrekking tot de informatievoorziening aan het algemene publiek zijn er veel verschillende initiatieven die naast elkaar lopen en ontstaan. Hier worden publieke middelen voor gebruikt. Wij zien kansen in het verder op elkaar aan laten sluiten en benutten van elkaars expertises, om gezamenlijk een zo groot mogelijk bereik te hebben en het maatschappelijke doel zo goed mogelijk te dienen. Hiertoe worden momenteel diverse gesprekken gevoerd.

Koude fase, V/200112/20, 5.1.2e

Een deel van de cGM collega's die normaal gesproken met name aan MMK werken zijn in verband met COVID-19 bijgesprongen om werkzaamheden voor nazorg (PSH en GOR) te verrichten. Hierdoor zijn een aantal projecten stilgelegd of vertraagd, waaronder het project leukemie in nieuwbouwwijken. Ook is een geplande detachering van een MMK-medewerker van een GGD uitgesteld. Daarnaast zijn bepaalde diensten op locatie, zoals een kwik- of LFG-meting pas weer opgepakt op het moment dat GGD collega's weer op huisbezoek zijn gegaan. Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de digitale contactmomenten met GGD-regio's en werkgroepen.

Biosecurity, V/200115/20, 5.1.2e

Bureau Biosecurity wacht op voortgang wetgevingstraject om te kunnen starten met de dialoogtafels voor het veld. Zolang er geen goedkeuring vanuit JenV en de interdepartementale werkgroep is kan er niet gestart worden en wordt het een steeds grotere opgave om professionals in het veld gemotiveerd te houden om mee te denken over wetgeving.

NVIC Chemisch, V/200414/20, 5.1.2e

Door privacy beperkingen komt de signaalfunctie van het NVIC onder druk te staan. Extra vragen over de patiënt en de toedracht van een vergiftiging stuiten nu al vaak op weerstand van de bellende artsen en nader onderzoek naar potentiële vergiftigingen raakt toenemend vertraagd door de bureaucratie omtrent de privacy wetgeving. Voordat alle vereiste goedkeuringen verkregen zijn, zijn vaak al veel gevallen gemeld waarbij dan formeel geen aanvullende informatie over patiënten verzameld mocht worden. Hierdoor is het NVIC trager met inspringen op actualiteiten en wordt het moeilijker om de kwaliteit van de adviezen te evalueren.

Knelpunten

-